

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG

1026 Budapest, Riadó u. 5.

Tel.: 06-1/882-8592

Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Iktatószám: D.595/17/2024.

A tanács tagjai: Dr. Schaller Emil közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Gulyás Richárd közbeszerzési biztos, Dr. Jánosi Bálint közbeszerzési biztos

A hivatalbóli kezdeményező: Közbeszerzési Hatóság Elnöke
(Budapest, Riadó u. 5.)

A hivatalbóli kezdeményező képviselője: Dr. Demendi Ágnes, kamarai jogtanácsos
(Budapest, Riadó u. 5.)

Az ajánlatkérő: „Jót s Jól” a Szatmári Kistérségben Egyesület
(Géberjén, József Attila u. 4-6.)

Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Kádár Attila ügyvéd

A beszerzés tárgya, értéke: „Szolgáltató és Foglalkoztató épületek kialakítása” - 1. rész (Fülpösdaróc, Fő út 5.sz. alatti Szolgáltató épület) 21.358.029.-Ft.
„Szolgáltató és Foglalkoztató épületek kialakítása” 2. rész (Fülpösdaróc, Fő út 16.sz. alatt Foglalkoztató épület 26.236.549.-Ft.
„Szolgáltató és Foglalkoztató épületek kialakítása” tárgyú 3. rész (Nagyecsed, Sziget u.22. sz.alatt Tészta kisüzem) 9.098.335.-Ft.

Az eljárás EKR azonosítószáma: EKR000150802018

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T - o t.

A Döntőbizottság megállapítja, hogy az ajánlatkérő megsértette a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. tv. (a továbbiakban: Kbt.) 2. § (1) bekezdésére tekintettel megsértette a Kbt. 36. § (2) bekezdését.

A Döntőbizottság a megállapított jogsértésre tekintettel az ajánlatkérővel szemben 500.000.- Ft, azaz ötszázezer forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság felhívja az ajánlatkérőt, hogy a bírság összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040360-00000000 számú központosított beszedési számlájára átutalással teljesítse.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő a Kbt. Harmadik része, 115. §-a szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított az ajánlattételi felhívás 2018. május 29-én öt gazdasági szereplőnek történő megküldésével, a bevezető részben megjelölt – Európai Unió forrásból finanszírozott – építési beruházás tárgyában.

2. Az egyes részek becsült értéke és a rendelkezésre álló fedezet mértéke az alábbi volt. Az 1. rész esetében 21.358.029.-Ft., a 2. rész esetében 26.236.549.-Ft., a 3. rész esetében 9.098.335.-Ft. Az eljárás becsült értéke, valamint a rendelkezésre álló fedezet mértéke összesen 56.692.913.-Ft volt.

3. Az ajánlattételi felhívás az alábbi releváns adatokat tartalmazta.

II.1.4) A közbeszerzés mennyisége:

Szolgáltató és Foglalkoztató épületek kialakításához kapcsolódó kivitelezési munkálatainak elvégzése a vonatkozó jogszabályokban és a kivitelezési tervdokumentációban foglaltaknak megfelelően. Ennek keretében: 1. rész: Fülöpösdaróc, Fő út 5. szám (1. hrsz.) alatt 134,88 m² (124,55 m² hasznos alapterületű) hagyományos falszerkezetű, földszintes Szolgáltató épület kialakítása 2. rész: Fülöpösdaróc, Fő út 16. szám (111. hrsz.) alatt 166,91 m² (151,93 m² hasznos alapterületű) hagyományos falszerkezetű, földszintes Foglalkoztató épület kialakítása mosodával. 3. rész: Nagyecsed, Sziget u. 22. szám (71/1. hrsz.) alatti 200,35 m² alapterületű Foglalkoztató épületben 53,47 m² Kézműves tevékenységű Tészta kisüzem kialakítása Az elvégzendő feladatok pontos leírását a dokumentáció részét képező műszaki leírás tartalmazza. Ajánlatkérő tájékoztatja ajánlattevőket, hogy a műszaki leírásban meghatározott esetleges márkanévek, típusnevek csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történtek

(az építési beruházás jellegének megfelelően)

II.1.5) A szerződés időtartama, vagy a teljesítés határideje

Időtartam hónapban: 6

II.1.6) A teljesítés helye:

1. rész: 4754 Fülöpösdaróc, Fő út 5. szám, belterület 1. hrsz. 2. rész: 4754 Fülöpösdaróc, Fő út 16. szám, belterület 111. hrsz. 3. rész: 4365 Nagyecsed, Sziget u. 22. szám, belterület 71/1. hrsz.

II.1.7) Részekre bontás

Részajánlat tételére lehetőség van: Igen

Ajánlatok benyújthatók valamennyi részre

II.2) A közbeszerzés ismertetése

II.2.1) Rész száma, elnevezése:

1 - Fülöpösdaróc, Fő út 5.sz.alatti Szolgáltató épület

2 - Fülöpösdaróc, Fő út 16.sz.alatt Foglalkoztató épület

3 - Nagyecsed, Sziget u.22. sz. alatt Tészta kisüzem

II.2.5) Értékelési szempontok (valamennyi rész esetében)

Az alábbiakban megadott szempontok:

Minőségi szempont:

Megnevezés

Súlyszám / Jelentőség

Jótállás tartama (hónap;min.36 hónap, max. 48 hónap) 30

Ár szempont:

Igen

Megnevezés

Súlyszám / Jelentőség

Ajánlati ár (nettó Ft) 70

II.2.11) Európai uniós alapokra vonatkozó információk (valamennyi rész esetében)

A közbeszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekttel és/vagy programmal kapcsolatos: Igen

Projekt száma vagy hivatkozási száma: EFOP-2.2.2-17-2017-00027

IV.2.2) Ajánlattételi határidő (valamennyi rész tekintetében)

Dátum, helyi idő: 2018.06.06 12:00 óra/perc

4. Ajánlatkérő dokumentációt is készített, mely tartalmazta az alapinformációkat, a nyilatkozatmintákat, a műszak leírást, a vállalkozási szerződést.

5. Az ajánlatok bontása 2018. június 6-án történt, mely időpontra mind a három rész tekintetében a GÉ-65 Mérnökiroda Tervező és Szolgáltató Kft., valamint a Sandhal Kft. tettek ajánlatot. A GÉ-65 Mérnökiroda Tervező és Szolgáltató Kft. az 1. rész tekintetében 21.356.978.-Ft, a 2. rész tekintetében 26.236.536.-Ft, a 3. rész tekintetében 9.097.800.-Ft. nettó ajánlati árat ajánlott meg, amely így az ajánlati ára nettó 56.691.314.-Ft. A Sandhal Kft. az 1. rész tekintetében 21.902.585.-Ft, a 2. rész tekintetében 27.248.838.-Ft, a 3. rész tekintetében 9.314.187.-Ft. nettó ajánlati árat ajánlott meg, amely így az ajánlati ára nettó 58.465.610.-Ft.

6. Az eljárás eredményéről szóló tájékoztató 2018. szeptember 5-én került közzétételre a 2019/172 számú Közbeszerzési Értesítőben KÉ-12488/2018 szám alatt az alábbi releváns tartalommal.

V. szakasz: Az eljárás eredménye

A szerződés száma: 1 Rész száma: 1 Elnevezés: Fülöpösdaróc,Fő út 5.sz.alatti Szolgáltató épület

Szerződés/rész odaítélésre került igen

V.2 Az eljárás eredménye

V.2.1) A szerződés megkötésének dátuma:

2018/06/28 (éééé/hh/nn)

V.2.2) Ajánlatokra vonatkozó információk

A beérkezett ajánlatok száma: 2

Kkv-któl érkezett ajánlatok száma: 0

Más EU-tagállamok ajánlattevőitől érkezett ajánlatok száma: 0

Nem EU-tagállamok ajánlattevőitől érkezett ajánlatok száma: 0

Elektronikus úton beérkezett ajánlatok száma: 2

A szerződést közös ajánlattevők csoportja nyerte el nem

V.2.3) A nyertes ajánlattevő neve és címe

Hivatalos név: GÉ-65 Mérnökiroda Tervező és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

V.2.4) A szerződés/rész értékére vonatkozó információk (ÁFA nélkül)

A szerződés/rész eredetileg becsült összértéke: 21358029

(keretmegállapodás vagy dinamikus beszerzési rendszer esetében – becsült maximális összérték e tétel teljes időtartamára vonatkozóan)

A szerződés/rész végleges összértéke: 21356978

A szerződés száma: 2 Rész száma: 2 Elnevezés: Fülöpösdaróc, Fő út 16.sz.alatt Foglalkoztató épület

Szerződés/rész odaítélésre került igen

V.2 Az eljárás eredménye

V.2.1) A szerződés megkötésének dátuma:

2018/06/28 (éééé/hh/nn)

V.2.2) Ajánlatokra vonatkozó információk

A beérkezett ajánlatok száma: 2

Kkv-któl érkezett ajánlatok száma: 0

Más EU-tagállamok ajánlattevőitől érkezett ajánlatok száma: 0

Nem EU-tagállamok ajánlattevőitől érkezett ajánlatok száma: 0

Elektronikus úton beérkezett ajánlatok száma: 2

A szerződést közös ajánlattevők csoportja nyerte el nem

V.2.3) A nyertes ajánlattevő neve és címe

Hivatalos név: GÉ-65 Mérnökiroda Tervező és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

V.2.4) A szerződés/rész értékére vonatkozó információk (ÁFA nélkül)

A szerződés/rész eredetileg becsült összértéke: 26236549

(keretmegállapodás vagy dinamikus beszerzési rendszer esetében – becsült maximális összérték e tétel teljes időtartamára vonatkozóan)

A szerződés/rész végleges összértéke: 26236536

A szerződés száma: 3 Rész száma: 3 Elnevezés: Nagyecsed, Sziget u.22. sz.alatt Tészta kisüzem

Szerződés/rész odaítélésre került igen

V.2 Az eljárás eredménye

V.2.1) A szerződés megkötésének dátuma:

2018/06/28 (éééé/hh/nn)

V.2.2) Ajánlatokra vonatkozó információk

A beérkezett ajánlatok száma: 2

Kkv-któl érkezett ajánlatok száma: 0

Más EU-tagállamok ajánlattevőitől érkezett ajánlatok száma: 0

Nem EU-tagállamok ajánlattevőitől érkezett ajánlatok száma: 0

Elektronikus úton beérkezett ajánlatok száma: 2

A szerződést közös ajánlattevők csoportja nyerte el nem

V.2.3) A nyertes ajánlattevő neve és címe

Hivatalos név: GÉ-65 Mérnökiroda Tervező és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

V.2.4) A szerződés/rész értékére vonatkozó információk (ÁFA nélkül)

A szerződés/rész eredetileg becsült összértéke: 9098335

(keretmegállapodás vagy dinamikus beszerzési rendszer esetében – becsült maximális összérték e tétel teljes időtartamára vonatkozóan)

A szerződés/rész végleges összértéke: 9097800

7. A nyertes ajánlattevő valamint ajánlatkérő 2018. június 28-án kötötték meg a vállalkozási szerződést mind a három rész tekintetében. A szerződés végleges összértéke 56.691.314.-Ft volt.

8. 2024. május 7-én közérdekű bejelentés érkezett a Közbeszerzési Hatósághoz, melyben a közérdekű bejelentő véleménye szerint az azonos tulajdonosi háttérrel bíró GÉ-65 Mérnökiroda Kft. és a B. K. Kft. által elnyert néhány közbeszerzési eljárással kapcsolatban jogsértés gyanúja merült fel. A Bejelentés szerint a közérdekű bejelentő nyilvánosan hozzáférhető adatok alapján a GÉ-65 Mérnökiroda Kft. és a B. K. Kft. által 2018 és 2024 között elnyert, a Kbt. 115. §-a alapján lefolytatott közbeszerzési eljárásokat vizsgált, főbb megállapításai a következők. A vizsgált 14 közbeszerzési eljárásban szinte mindig ugyanazokat a cégeket kérték fel ajánlattételre; - mindössze négy tender esetében volt legalább látszólagos verseny, a többi tizenben senki más nem tett ajánlatot, csak a nyertes GÉ-65 Mérnökiroda Kft. illetve a B. K. Kft., 9 esetben pár ezer forint volt az eltérés az anyagi fedezet és a megajánlott nyertes ár között még a százmillió forintot meghaladó beruházásoknál is.

9. A közérdekű bejelentés szerint az ekr.gov.hu-ra feltöltött dokumentumok alapján – egyetlen kivétellel – a kiírók nem adtak meg becsült értéket, a pályázó cégek tehát – hivatalosan – csak a közbeszerzés lezárulását követően értesülhettek arról, hogy mekkora értékkel számolt az ajánlatkérő. A közérdekű bejelentés arra hivatkozott, hogy a Kbt. 2. § (1) bekezdése szerint a közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani a verseny tisztaságát, a Kbt. 36. § (2) bekezdése szerint pedig amennyiben az ajánlatkérő az adott közbeszerzési eljárás során a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény megsértését észleli vagy azt alapos okkal feltételezi, köteles azt jelezni a Gazdasági Versenyhivatalnak (a továbbiakban: GVH). A közérdekű bejelentés szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság korábbi határozatai alapján a becsült érték összegével majdnem vagy teljesen megegyező összegű nyertes ajánlat ténye önmagában olyan körülményként értékelendő, amely felveti a versenyt megakadályozó, korlátozó vagy azt torzító magatartás lehetőségét. Az ekr.gov.hu-n található adatok (és az ügyben eljárást lefolytató Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Rendőr-főkapitányság határozatának szövege) alapján azonban az ajánlatkérők nem jelezték ezt a gyanúra okot adó jelenséget a GVH-nak, és ezzel – a közérdekű bejelentő meglátása szerint – jogsértést követtek el.

10. A bejelentésben foglaltak szerint az eljárás során fel kellett volna, hogy merüljön az összeférhetlenség gyanúja, és az ajánlatkérőnek a Kbt. 25. § (7) bekezdése alapján kötelezettsége lett volna a helyzetet kivizsgálni, ha pedig az ajánlatkérők megállapították volna az összeférhetlenséget, kötelesek lettek volna a GÉ-65 Mérnökiroda Kft.-t. és a B. K. Kft.-t kizárni a közbeszerzésből, erre azonban egyik esetben sem került sor, pedig alapos okkal feltételezhető, hogy a nyertes ajánlattevőknek jogszerűtlenül tudomására jutott a becsült érték, amely felveti annak lehetőségét, hogy a gazdasági szereplőket bevonták a közbeszerzési eljárás előkészítésébe, vagy a cégek bizalmas információt szereztek meg, amely jogtalan előnyt biztosított nekik a közbeszerzési eljárás során. A bejelentésben foglaltak szerint ennek okán az ajánlatkérőknek ki kellett volna zárniuk a nyertes ajánlattevőket valamennyi érintett közbeszerzési eljárásból.

11. A közérdekű bejelentés tartalmára tekintettel a Közbeszerzési Hatóság (hivatalbóli kezdeményező) vizsgálatot folytatott le, amelynek eredményeként terjesztette elő jogorvoslati kezdeményezését tárgyi közbeszerzési eljárással kapcsolatban.

A hivatalbóli kezdeményezés és észrevétel

12. A hivatalbóli kezdeményező 2024. szeptember 12-én nyújtotta be jogorvoslati kezdeményezését, amelyben egy kezdeményezési elembe foglalta össze az ajánlatkérő által megvalósított jogsértéseket valamennyi rész tekintetében.

13. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a benyújtott kezdeményezési iratban ugyanazon tényre és körülményre tekintettel kezdeményezte a hivatalbóli kezdeményező az ajánlatkérő jogsértését, azonban abban az 1., 2., és 3. rész vonatkozásában is jogsértést állított, így a jogorvoslati eljárások D.595/2024. (1. rész), D.596/2024. (2. rész), valamint D.597/2024. (3. rész) iktatószámokon kerültek elrendelésre. Az eljárások egyesítésre kerültek a D.595/2024. szám alatt folyamatban lévő eljáráshoz 2024. október 2-án.

14. A Döntőbizottság a fentiekén túl rögzíti, hogy az egyesítést megelőzően a jogorvoslati eljárásban részt vevő felek az egyes részek tekintetében külön-külön tettek észrevételt és nyilatkozatot, azonban azok tartalma részenként megegyezett, így azok ismertetése egységesen történik.

15. A kezdeményező rögzítette, hogy a tárgyi közbeszerzési eljárás dokumentumaiból megállapítható, hogy annak becsült összértéke nettó 56.692.913.-Ft, mely megegyezik a rendelkezésre álló anyagi fedezettel, míg a nyertes ajánlat összege a három rész tekintetében összesen 56.691.314.-Ft., amely annál csak 1.599 Ft-tal kevesebb, azzal tehát majdnem 100%-ban megegyezik. Az eltérés az 1. rész esetében 1.051 Ft, a második rész esetében -13 Ft, míg a harmadik rész esetében -535 Ft. az egyes részek becsült értékéhez képest. Az ajánlatkérő által az EKR-be feltöltött, 2018. június 18. napján kelt bírálóbizottsági szakvélemények nem térnek ki e szembevethető hasonlóság kivizsgálásának szükségességére, és egyéb dokumentumok sem utalnak arra, hogy az eljárás ajánlatkérő a feltűnő hasonlóságot vizsgálta volna.

16. A kezdeményező álláspontja szerint alapos okkal feltételezhető a Tpv. 11. §-a, vagy az EUMSZ 101. cikke szerinti rendelkezések megsértése, amelyből kifolyólag e körülményt az ajánlatkérő köteles lett volna jelezni a GVH felé, amelyet az ajánlatkérő elmulasztott. A Kúria Kvf.II.37.672/2015/28. számú ítéletében rögzítette, hogy „a versenyellenes magatartás vagy megállapodás létezésére tehát bizonyos egybeesésekből és jelekből olyan következtetéseket lehet levonni, amelyek együttes vizsgálata egyéb összefüggő magyarázat hiányában a versenyjogi szabályok megsértésének bizonyítékát nyújthatják. (...) Az ajánlatkérő Kbt. 36. § (2) bekezdése szerinti értesítési kötelezettsége az első fordulat esetében egyértelmű bizonyítottság, megállapíthatóság esetén áll fenn. A második fordulat szerinti alapos gyanú fennállásához az szükséges, hogy az ajánlatkérő a rendelkezésre álló dokumentumokra, bizonyítékokra tekintettel, alappal gondolhasson arra, hogy a konkrét esetben megvalósulhatott a jogsértés.”

17. A kezdeményező rögzítette, hogy az ajánlatkérő által megvalósított jogsértés idejeként 2018. szeptember 5-ét határozta meg, amely az eljárás eredményéről szóló tájékoztató közzétételének, azaz az elzárás lezárásának napja.

18. A kezdeményező a fentiek alapján rámutatott, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 2. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 36. § (2) bekezdését.

19. A kezdeményező kérte a Döntőbizottságtól, hogy állapítsa meg a jogsértés megtörténtét, és alkalmazza ennek megfelelően a szükséges jogkövetkezményeket.

20. A kezdeményező 2024. szeptember 26-án tett észrevételében rögzítette, hogy álláspontja szerint téves az azon ajánlatkérői álláspont, hogy a jogorvoslati kezdeményezés objektív határidőn túl került benyújtásra, tekintettel arra, hogy a Kbt. 152. § (2) bekezdés c) pontjának „legalább a jogsértés megtörténtétől számított öt éven belül” fordulata azt jelenti, hogy az objektív kezdeményezési határidő támogatásból megvalósult beszerzés esetében öt évnél rövidebb nem lehet. Az idézett fordulat pusztán kiegészítő jellegű szabály a Kbt. 152. § (2) bekezdés c) pontjában megfogalmazott fő szabályra nézve, mely szerint támogatásból megvalósuló beszerzés esetén a Döntőbizottság eljárásának kezdeményezése az adott támogatás folyósítására és felhasználására vonatkozó jogszabályban előírt iratmegőrzési kötelezettség időtartamán belül lehetséges. E szabálynak a kezdeményező maradéktalanul megfelelt, mivel a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 110/A. §-ára tekintettel az Ajánlatkérő minden dokumentumot legalább 2027. december 31-ig köteles megőrizni.

21. A kezdeményező rámutatott, hogy nem a becsült érték meghatározásának módja vagy az összeférhetetlenségi szabályok megsértése vonatkozásában kezdeményezte a Döntőbizottság jogorvoslati eljárását, ennél fogva ezen ajánlatkérői érvelés a kezdeményező álláspontja szerint a megjelölt jogsértés tekintetében nem bír relevanciával.

22. A kezdeményező kiemelte, hogy az ajánlatkérő állítása szerint a közbeszerzési eljárás során semmilyen jel sem utalt arra, hogy az ajánlattevő ismerte volna a becsült érték összegét, a kezdeményező ugyanakkor nem is az ajánlattevő magatartására nézve kezdeményezte a Döntőbizottság jogorvoslati eljárását, hanem arra tekintettel, hogy az ajánlatkérő nem vizsgálta ki a nyertes ajánlat és a becsült érték összege hasonlóságának okát.

23. A kezdeményező álláspontja szerint azon ajánlatkérői állítás, miszerint „az ajánlati ár és a becsült érték közötti eltérés mértéke nem olyan körülmény, amely önmagában megalapozná az ellenőrző hatóságok bevonásának szükségességét” ellentétben áll a Döntőbizottság gyakorlatával. A Döntőbizottság több határozatában is kimondta, hogy a becsült érték összegével majdnem azonos összegű nyertes ajánlat ténye önmagában olyan körülményként értékelendő, amely felveti a versenyt megakadályozó, korlátozó vagy azt torzító magatartás lehetőségét, különös tekintettel a Kbt. 2. § (1) bekezdésében foglalt alapelvi elvárás tükrében.

24. A kezdeményező rámutatott, hogy a pályázati felhívás és az azzal kapcsolatos iratok nyilvánosságára való ajánlatkérői hivatkozás nem foghat helyt, mivel az ajánlatkérő számokkal nem támasztotta alá érvelését, azaz nem mutatta be, pontosan miként volt lehetséges a támogatási összeg ismeretéből következtetést levonni a becsült értékre nézve, ráadásul nem állapítható meg az információ közzétételének időpontja sem. Továbbá önmagában a pályázati összeg ismerete sem nyújtott volna elegendő információt az ajánlattevő számára a becsült érték összegére történő következtetés tekintetében.

25. A kezdeményező 2024. október 7-én tett észrevételében rögzítette, hogy az ajánlatkérő azon érvelése, mely szerint „önmagukban egyes szembetűnő egyezőségek még nem feltétlenül szolgálhatnak jogsértés megállapításának alapjául, különösen abban az esetben, ha önmagában szinte megegyezik a becsült érték és az egyösszegű ajánlati ár, de a tételek árazása már különböző” túlmutat azon az elváráson, amelyet a jogszabály az adott

ajánlatkérővel szemben támaszt. A kezdeményező álláspontja szerint az adott ajánlatkérőnek nem feladata – és nincs is hatásköre – versenyjogi jogsértést megállapítani. Mint arra a Döntőbizottság ekörben hozott korábbi határozataiban rámutatott, a törvény elvárja az ajánlatkérőtől, hogy a versenyjogi helyzet kivizsgálása érdekében a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervet megkeresse. Ez pedig adott esetben azt is jelentheti, hogy – bár alapos okkal volt feltételezhető az ajánlatkérő részéről a versenyjogi szabályok sérelme az adott közbeszerzési eljárásban – mégsem kerül sor végül ilyen megállapításra a versenyhatóság részéről. Mindezt azonban az ajánlatkérő nem mérlegelheti, törvényi kötelessége arra szorítkozik, hogy a versenyjogi vizsgálat lehetőségét megteremtse, azaz ne mulassza el a Kbt. 36. § (2) bekezdése szerinti megkeresést, ha annak megtétele indokolt.

26. A kezdeményező rámutatott, hogy az ajánlatkérő által hivatkozott, Kf.40222/2020/7. számú kúriai döntés elvi tartalma – az ajánlatkérő hivatkozásával ellentétben – pontosan idézve így olvasható: „a becsült értékhez közel eső egyösszegű ajánlati ár - a tervezői és az ajánlatbeli költségvetési tételek egyezősége hiányában - önmagában tényleges, már bekövetkezett összeférhetlenséget nem bizonyít, ezért a Kbt. 25. § (8) bekezdése nem alkalmazható”. Mindezek alapján egyértelmű, vitathatatlan, félreérthetetlen és megkérdőjelezhetetlen, hogy a hivatkozott kúriai döntés csak és kizárólag az összeférhetlenség fennállására nézve tartalmaz megállapítást. Erre tekintettel az ajánlatkérői érvelés nem jelen tényállásra, hanem egy másik jogintézményre vonatkozik. Az összeférhetlenséggel kapcsolatos ajánlatkérői érvelés nem vehető figyelembe, mivel a kezdeményezésében a kezdeményező a Kbt. 25. §-a megsértését nem kérte vizsgálni.

Az ajánlatkérő észrevételei

27. Az ajánlatkérő a 2024. szeptember 23-án tett észrevételében rögzítette, hogy a jogorvoslati eljárás tárgyát képező közbeszerzési eljárás a TOP-4.2.1-15-SB1-2016-00011. azonosító_száma alatti támogatási szerződésből fakadó forrás felhasználásával valósult meg.

28. Az ajánlatkérő az észrevételében elkészségre tekintettel eljárási kifogást terjesztett elő, mivel álláspontja szerint a kezdeményező a kezdeményezés III. fejezet 5. pontjában rögzítette, hogy „A Kbt. – jelenleg hatályos – 152. § (2) bekezdés c) pontja alapján támogatásból megvalósuló beszerzés esetén az a) és b) ponttól eltérően az adott támogatás folyósítására és felhasználására vonatkozó jogszabályban előírt iratmegőrzési kötelezettség időtartamán belül, de legalább a jogsértés megtörténtétől számított öt éven belül kezdeményezheti a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását az (1) bekezdés szerinti szervezet vagy személy.” A kezdeményezés IV.6. Ötödik kezdeményezési elem fejezet utolsó bekezdésében rögzíti, hogy: „A jogsértés megtörténtének időpontja 2018. szeptember 5. napja, az eljárás eredményéről szóló tájékoztató közzétételének, azaz az eljárás lezárulásának napja.” A kezdeményezés - az elektronikus aláírás tanúsítványában rögzített időpont – 2024. szeptember 12. napján került benyújtásra, amely 6 év 6 napos időtartamot jelent, amelynek okán a kezdeményezés az 5 éves határidőn túl került benyújtásra.

29. Az ajánlatkérő a fentiekre tekintettel kérte a jogorvoslati eljárás megszüntetését.

30. Az ajánlatkérő a kezdeményezésben állított jogsértéssel kapcsolatban érdemben rögzítette, hogy az eljárás előkészítése során a becsült érték összegét az ajánlatkérőtől független, megfelelő jogosultsággal rendelkező tervező határozta meg az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet rendelkezéseinek megfelelően.

A becsült érték ismeretében került meghatározásra a fedezet mértéke, amely a kérdéses eljárás vonatkozásában azonos volt a tervező által meghatározott becsült értékkel. A közbeszerzési eljárás lefolytatása során minden esetben megtörténik az összeférhetlenségi szabályok betartásának vizsgálata, amely az érintett eljárásban is lezajlott. Vizsgálat tárgya minden esetben, így a szóban forgó közbeszerzési eljárások esetén is, hogy a Kbt.-ben rögzített alapelvek, többek között a verseny tisztasága, az esélyegyenlőség, jóhiszeműség alapelvei teljesültek-e. A becsült érték meghatározásának alapját képező tervezői költségbecslést a M.-A. Építésiroda Kft. készítette 2017. szeptember 30-án, tehát nem köthető a nyertes ajánlattevőhöz.

31. Az ajánlatkérő rámutatott, hogy az eljárás során nem merült fel annak a gyanúja, hogy az összeférhetlenségi szabályok, a Kbt. alapelvei vagy bármilyen más jogszabály előírásai sérültek volna.

32. Az ajánlatkérő rögzítette, hogy az eljárás során semmi olyan jel nem mutatkozott, amely azt támasztotta volna alá, hogy az ajánlattevő megismerte a rendelkezésre álló fedezet mértékét. Ellenben – ugyanakkora erővel – lehetséges, hogy a Kbt. 28. § (1) bekezdésének megfelelően az ajánlatkérő megfelelő alapossággal készítette elő a közbeszerzési eljárását, a becsült értéket pedig a piaci viszonyoknak legmegfelelőbben, leginkább azt megközelítően határozta meg. Erre tekintettel az eljárás során a kérdéses eljárási cselekmény nem került alkalmazásra.

33. Az ajánlatkérő rámutatott, hogy amennyiben nem tudja megállapítani a Kbt.-ben rögzített valamely rendelkezés tételes megsértését vagy nem kerül a birtokába olyan adat, amely alapján okkal feltételezhető lenne valamilyen jogszabályi rendelkezés megsértése, nincs oka rá, hogy jogszabálysértésre gyanakodjon, Az ajánlati ár és a becsült érték közötti eltérés mértéke nem olyan körülmény, amely önmagában megalapozná az ellenőrző hatóságok bevonásának szükségességét. Támogatásból megvalósuló beruházás esetén több nyilvános, bárki számára ingyenesen hozzáférhető információ elérhető, tekintettel arra, hogy mind a Támogató, mind a Kedvezményezett köteles az egyes pályázati konstrukciók, illetve a nyertes pályázatok adatait nyilvánosságra hozni. A nyilvános adatokból, minden esetben meghatározható az egyes beruházási elemekre rendelkezésre álló összeg. A Kbt. 36. § (2) bekezdésében rögzített „alapos okkal feltételezi” fordulat már csak a fentebb rögzített nyilvános információk alapján sem merülhetett fel az ajánlatkérőben. Ráadásul a jogorvoslat tárgyává tett eljárás a Kbt. 115. §-a szerint közbeszerzési eljárás volt, így a kezdeményező által hivatkozott a „versenyt megakadályozó, korlátozó vagy azt torzító magatartás”, mint a Kbt. 2. § (1) bek. szerinti alapvető sérelem az eljárásfajta jellegéből adódóan nem áll fenn, hiszen a Kbt. az ajánlatkérőnek lehetővé teszi, hogy a közvetlen felhívással maga döntsön az eljárásban részt vevő ajánlattevők személyéről.

34. Az ajánlatkérő a fentiekben bemutatottak alapján kérte a jogorvoslati eljárás megszüntetését.

35. Az ajánlatkérő a 2024. október 1-én tett észrevételében rögzítette, hogy bár a nyertes ajánlattevő a becsült értékhez – és a rendelkezésre álló anyagi fedezethez – képest nem számottevő különbségű összeggel ajánlatot adott, a nyertes ajánlattevő ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása, valamint ebből fakadóan az eljárás eredménytelensége minden bizonnyal a projekt cél megvalósulását vonta volna maga után, így a közpénzek hatékony felhasználásával ellentétes lett volna az ajánlat érvénytelenné nyilvánítása. A jogsértést egy versenyt sértő helyzet lehetőségére alapítani nem lehet, a becsült értékhez közel eső

egyösszegű ajánlati ár – a tervezői és az ajánlati költségvetési tételek egyezősége hiányában – önmagában tényleges, már bekövetkezett jogszabálysértést nem bizonyít, ebből olyan következtetést levonni, hogy ez a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozná, nem lehet (Tptv. 11. §).

36. Az ajánlatkérő hivatkozott a Kúria Kf.III.37.522/2019/10. számú ítéletére, amely szerint az alapos gyanú fennállásához az szükséges, hogy az ajánlatkérő a rendelkezésre álló dokumentumokra, bizonyítékokra tekintettel, alappal gondolhasson arra, hogy a konkrét esetben megvalósulhatott a jogsértés. Ezen felül hivatkozott a Kúria Kf.40222/2020/7. számú döntésére, amely alapján megállapítható, hogy a tervezői költségvetési és a nyertes ajánlattevői árazott költségvetési tételek bármely egyezősége nélkül verseny tisztasága sérelmét eredményező egyéb körülmény hiányában – kizárólag az egyösszegű ajánlati ár és a becsült érték közelsége és csak minimális eltérése okán – jogsértés nem, állapítható meg.

37. Az ajánlatkérő rámutatott, hogy a közbeszerzési verseny tisztaságát érintő korrupciós kockázatokkal és kartellmegállapodásokkal kapcsolatos a Közbeszerzési Hatóság és a GVH közös szakmai iránymutatása szerint „Az egyszerű gyanú fennállásához az szükséges, hogy az ajánlatkérő a rendelkezésre álló dokumentumokra, bizonyítékokra tekintettel, alappal gondolhasson arra, hogy a konkrét esetben megvalósulhatott a jogsértés. Az egyszerű gyanúhoz nem elegendő a kartellezés elméleti lehetősége, az ajánlatkérőnek konkrét közbeszerzési dokumentumok alapján kell tudni meghatározni, hogy miben áll az ajánlattevők tiltott megállapodása vagy összehangolt magatartása. Egyszerű gyanúra adhat okot, ha az ajánlatkérő azt észleli, hogy az ajánlattevő hiánypótlást nem teljesít, holott az eljárásban mindvégig teljesítette a Kbt.-beli kötelezettségeit. Szintén gyanús, ha két ajánlat tartalma az ajánlati felhívás és dokumentáció követelményeit meghaladó mértékben azonos vagy hasonló. Gyanús továbbá, ha egyes ajánlattevők váratlanul visszavonják az ajánlatukat, vagy a nyertes ajánlattevő rendszeresen alkalmazza alvállalkozóként a vesztes ajánlattevőt.” Ebből következik, hogy önmagukban egyes szembeutnő egyezőségek még nem feltétlenül szolgálhatnak jogsértés megállapításának alapjául, különösen abban az esetben, ha önmagában szinte megegyezik a becsült érték és az egyösszegű ajánlati ár, de a tételek árazása már különböző. Ebből az is következik például, hogy ha önmagában szinte megegyezik a becsült érték és az egyösszegű ajánlati ár, de a tételek árazása már különböző, akkor nem róható fel az ajánlatkérőnek a jogsértés, vagyis az, hogy ajánlatkérő elmulasztotta a szükséges intézkedések megtételét.

38. Az ajánlatkérő rögzítette, hogy a kezdeményezésből nem derül ki, hogy a kezdeményező milyen eljárási cselekmény keretében várta volna el a tisztázást, mivel az egyedül alkalmasnak látszó eljárási cselekmény a Kbt. 71. §-a szerint felvilágosítás kérés lehetne. A Kbt. 71. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő köteles az összes ajánlattevő és részvételre jelentkező számára azonos feltételekkel biztosítani a hiánypótlás lehetőségét, valamint az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben található, nem egyértelmű kijelentés, nyilatkozat, igazolás tartalmának tisztázása érdekében az ajánlattevőtől vagy részvételre jelentkezőtől felvilágosítást kérni. Tehát a felvilágosítás kérés jogintézménye csak akkor alkalmazható, ha az ajánlatban nem egyértelmű kijelentés, vagy nyilatkozat, vagy igazolás található, illetve, ha ezek tartalma nem egyértelmű, a dokumentumok között ellentmondás fedezhető fel. Az ajánlat azonban teljes volt, az ajánlatban szereplő dokumentumokban, beleértve a költségvetést is, nem egyértelmű, illetve egymással ellentétes dokumentumok, ellentétes dokumentumi tartalmak nem voltak, így a Kbt. 71. § szerinti felvilágosítás kérésnek nem volt jogi, eljárásjogi alapja.

39. A felvilágosítás tartalma sem lenne/lett volna egyértelmű, hiszen fogalmilag kizárt annak dokumentálása, hogy valaki valamit nem követett el, vagy valaki valamivel nem rendelkezett. Dokumentumokkal alátámasztani legfeljebb ennek az ellenkezőjét lehetne.

40. Az ajánlatkérő rögzítette, hogy a fentiek okán még a gyanúja sem merült fel a verseny tisztasága sérelmének, illetve Tpv. 11. §-ának vagy az EUMSZ 101. cikkének a megsértésének, így az ajánlatkérő a Kbt. 36. § (2) bekezdésében foglaltakat sem sérthette meg, nem volt mit bejelenteni a Gazdasági Versenyhivatalnak, mivel a közbeszerzési eljárás során semmilyen jogsértés nem történt. Az ajánlati árak tekintetében nem volt megállapítható semmilyen jogsértésre, összejátszásra, a gazdasági verseny korlátozására utaló cselekmény az ajánlattevők részéről. Ennélfogva semmilyen jel nem utalt a Tpv. 11. §-ának vagy az EUMSZ 101. cikkének a megsértésére, tehát további vizsgálatra a költségvetések, ajánlatok esetében nem volt szükség, sem az említett rendelkezések, sem pedig a verseny tisztaságának törvényi alapelv nem került megsértésre.

41. Az ajánlatkérő a 2024. október 15-én tett nyilatkozatában a Döntőbizottság felhívására megadta, hogy a tárgyi közbeszerzési eljáráshoz kapcsolódó iratok mely internetes honlapon érhetőek el.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

42. A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő a Kbt. Harmadik Része, 115. § szerinti nyílt eljárását 2018. május 29-én indította meg, ezért a Kbt. és a vonatkozó jogszabályok ezen időpontban hatályos anyagi jogi szabályai alapján vizsgálta a hivatalbóli kezdeményezést. A hivatalbóli kezdeményező 2024. szeptember 12-én nyújtotta be a Döntőbizottsághoz a jogorvoslati kezdeményezését, ezért a Döntőbizottság az e napon hatályos eljárásjogi rendelkezések alapján járt el.

43. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a kezdeményezésben állított jogsértés érdemi vizsgálatát megelőzően az ajánlatkérő által előterjesztett eljárási kifogás – elkésettség – tartalmát kell megvizsgálnia, tekintettel arra, hogy annak fennállása esetén az érdemi vizsgálatot nem lehet elvégezni.

44. Az ajánlatkérő az elkésettség tekintetében arra hivatkozott, hogy tekintettel arra, hogy a Kbt. 152. § (2) bekezdés c) pontja alapján támogatásból megvalósuló beszerzés esetén az a) és b) ponttól eltérően az adott támogatás folyósítására és felhasználására vonatkozó jogszabályban előírt iratmegőrzési kötelezettség időtartamán belül, de legalább a jogsértés megtörténtétől számított öt éven belül kezdeményezheti hivatalból való eljárását az (1) bekezdés szerinti szervezet vagy személy. A kezdeményező kezdeményezésében a jogsértés megtörténtének időpontjaként 2018. szeptember 5-ét jelölte meg, ami az eljárás eredményéről szóló tájékoztató közzétételének, azaz az eljárás lezárulásának napja volt. A kezdeményezés - az elektronikus aláírás tanúsítványában rögzített időpont – 2024. szeptember 12-én került benyújtásra, amely 6 év 6 napos időtartamot jelent, amelynek okán a kezdeményezés az 5 éves határidőn túl került benyújtásra.

45. A Döntőbizottság az eljárási kifogás tekintetében az alábbi jogszabályi rendelkezéseket vette figyelembe.

A Kbt. 152. § (2) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását az (1) bekezdés szerinti szervezet vagy személy

- a) legkésőbb a jogsértés megtörténtétől számított három éven belül,
- b) közbeszerzési eljárás mellőzésével történt beszerzés esetén az a) ponttól eltérően a szerződés megkötésének időpontjától, vagy ha ez nem állapítható meg, akkor a szerződés teljesítésének bármelyik fél által történt megkezdésétől számított legfeljebb öt éven belül, vagy
- c) támogatásból megvalósuló beszerzés esetén az a) és b) ponttól eltérően az adott támogatás folyósítására és felhasználására vonatkozó jogszabályban előírt iratmegőrzési kötelezettség időtartamán belül, de legalább a jogsértés megtörténtétől számított öt éven belül kezdeményezheti.

A 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI.5.) Korm.rendelet 110/A. §-a szerint a kedvezményezett projektszintű, a kincstár program szintű elkülönített számviteli nyilvántartást vezet, a projekttel kapcsolatos minden dokumentumot elkülönítetten nyilvántart, és legalább 2027. december 31-ig megőrzi.

46. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a felek között abban nem volt ellentmondás, hogy a tárgyi közbeszerzési eljárás Európai Unió forrásból valósult meg, a támogatás pedig a 2014-2020 programozási időszakban került megítélésre az ajánlatkérő részére, így az ajánlatkérőnek az eljárása során és azt követően is a 272/2014. (XI.5.) Korm.rendeletben foglaltakat kell alkalmaznia.

47. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a Kbt. 152 § (2) bekezdés c) pontja úgy rendelkezik, hogy „az adott támogatás folyósítására és felhasználására vonatkozó jogszabályban előírt iratmegőrzési kötelezettség időtartamán belül, de legalább a jogsértés megtörténtétől számított öt éven belül kezdeményezheti.” A folyósításra és felhasználásra vonatkozó jogszabály jelen esetben a 272/2014 (XI.5.) Korm.rendelet. A Kbt.-ben rögzített öt éves határidő nem a maximális határidő, hanem a minimális, amelyen belül a jogorvoslati kezdeményezését előterjeszheti a kezdeményező. Az előterjesztésre nyitva álló maximális határidőt a 272/2014 (XI.5.) Korm.rendelet olyan módon határozza meg, hogy legalább 2027. december 31-e, amely ennél hamarabb nem, egyedi megállapodás alapján a későbbiekben bekövetkezhet.

48. A Döntőbizottság a fentiek alapján megállapította, hogy a kezdeményezőnek legalább 2027. december 31-ig lehetősége van a jogorvoslati eljárás kezdeményezésére, így jelen jogorvoslati kezdeményezés nem késett el, az abban foglalt jogsértés érdemi vizsgálatának eljárási akadálya nem áll fenn.

49. A benyújtott kezdeményezés alapján a Döntőbizottságnak abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az ajánlatkérőnek kellett-e alkalmaznia a Kbt. 36. § (2) bekezdését, figyelemmel a Kbt. 2. § (1) bekezdésében foglalt alapvető rendelkezésre.

50. A Döntőbizottság döntését az alábbi jogszabályokra alapozta.

A Kbt. 2. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani, a gazdasági szereplő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát.”

A Kbt. 36. § (2) bekezdése szerint:

„(2) Amennyiben az ajánlatkérő az adott közbeszerzési eljárás során a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. §-a, vagy az EUMSZ 101. cikke szerinti rendelkezések nyilvánvaló megsértését

észleli vagy azt alapos okkal feltételezi, köteles azt – a Tpv. bejelentésre vagy panaszra vonatkozó szabályai szerint – jelezni a Gazdasági Versenyhivatalnak.”

A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 11. §-a szerint

„(1) Tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások egyesülési jog alapján létrejött szervezetének, köztestületének, egyesülésének és más hasonló szervezetének (a továbbiakban együtt: vállalkozások társulása) a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre.

(2) Ez a tilalom vonatkozik különösen:

a) a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására;

b) az előállítás, a forgalmazás, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozására vagy ellenőrzés alatt tartására;

c) a beszerzési források felosztására, illetve a közülük való választás lehetőségének korlátozására, valamint az üzletfelek meghatározott körének valamely áru beszerzéséből történő kizárására;

d) a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárásra, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására;

e)

f) a piacra lépés akadályozására;

g) arra az esetre, ha azonos értékű vagy jellegű ügyletek tekintetében az üzletfeleket megkülönböztetik, ideértve olyan árak, fizetési határidők, megkülönböztető eladási vagy vételi feltételek vagy módszerek alkalmazását, amelyek egyes üzletfeleknek hátrányt okoznak a versenyben;

h) a szerződéskötés olyan kötelezettségek vállalásától történő függővé tételére, amelyek természetüknél fogva, illetve a szokásos szerződési gyakorlatra figyelemmel nem tartoznak a szerződés tárgyához.

(3) Azokat a jogkövetkezményeket, amelyeket e törvény az (1) bekezdésben meghatározott tilalom megszegéséhez fűz, együttesen kell alkalmazni a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben (a továbbiakban: Ptk.) a jogszabályba ütköző szerződésre előírt jogkövetkezményekkel.”

AZ EURÓPAI UNIÓRÓL SZÓLÓ SZERZŐDÉS ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ MŰKÖDÉSÉRŐL SZÓLÓ SZERZŐDÉS (2010/C 83/01 - EUMSZ) 101. cikk (az EK Sz. korábbi 81. cikke) szerint:

„(1) A belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen:

a) a beszerzési vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése;

b) a termelés, az értékesítés, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozása vagy ellenőrzése;

c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása;

d) egyenértékű ügyletek esetén eltérő feltételek alkalmazása az üzletfelekkel szemben, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerülnek;

e) a szerződések megkötésének függővé tétele olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától, amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.

(2) Az e cikk alapján tiltott megállapodás vagy döntés semmis.

(3) Az (1) bekezdés rendelkezéseinek alkalmazásától azonban el lehet tekinteni az olyan esetekben, amikor

- vállalkozások közötti megállapodás vagy megállapodások csoportja;
- vállalkozások társulásai által hozott döntés vagy döntések csoportja;
- összehangolt magatartás vagy összehangolt magatartások csoportja

hozzájárul az áruk termelésének vagy forgalmazásának javításához, illetve a műszaki vagy gazdasági fejlődés előmozdításához, ugyanakkor lehetővé teszi a fogyasztók méltányos részesedését a belőle eredő előnyből anélkül, hogy:

- a) az érintett vállalkozásokra olyan korlátozásokat róna, amelyek e célok eléréséhez nem nélkülözhetetlenek;
- b) lehetővé tenné ezeknek a vállalkozásoknak, hogy a kérdéses áruk jelentős része tekintetében megszüntessék a versenyt.”

51. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a Kbt. 2. § (1) bekezdése szerint a közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani, a gazdasági szereplő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát. A Kbt. szigorú követelményeket támaszt az ajánlatkérőkkel szemben a verseny tisztaságának biztosítására vonatkozó alapvető kötelezettségükhöz kapcsolódóan, egyben eszközöket is ad az ajánlatkérők kezébe annak érdekében, hogy hatékonyan fel tudjanak lépni a verseny tisztaságát megsértő ajánlattevőkkel, részvételre jelentkezőkkel szemben. Az alapvető követelménynek a részvételi feltételek olyan kialakítása felel meg, amely ösztönzi a versenyző ajánlattevők részvételét a közbeszerzési eljárásban. Az ajánlatkérő köteles jelezni a Gazdasági Versenyhivatal felé, ha az eljárás során versenykorlátozó megállapodást észlel vagy gyanít. Az ajánlatkérőknek a közbeszerzési eljárás során észlelt vagy alapos okkal feltételezett jogsértő magatartás értékelésével összefüggésben a Kbt. szabályaihoz igazodóan kell a vizsgálatot elvégezniük és a szükséges intézkedéseket megtenniük, döntéseket meghozniuk. Relevanciája lehet továbbá annak is, hogy az ajánlatok és mellékletei benyújtásával már előálltak-e azok a bizonyítékok, amelyekből a Kbt. 36. § (2) bekezdés első vagy második fordulata, közvetve a Tptv. 11. §-a szerinti törvényi tényállás megvalósulásának lehetőségére lehet következtetni, vagy annak hiányában az ajánlatkérő jogszerűen továbbfolytatott eljárása és az általa alkalmazott eszközök eredményeként álltak elő olyan bizonyítékok, amelyek a Kbt. 36. § (2) bekezdése szerinti versenyjogsértést vagy annak alapos feltételezését teszik lehetővé, hiszen nemcsak a versenyjogsértők, hanem az ajánlatkérő ezzel összefüggő közbeszerzési jogi eljárási cselekményei is számon kérhetők. Az ajánlatkérő Kbt. 36. § (2) bekezdése szerinti értesítési kötelezettsége az első fordulat esetében egyértelmű bizonyítottság, megállapíthatóság esetén áll fenn. A második fordulat szerinti alapos gyanú fennállásához azonban az elégséges, hogy az ajánlatkérő a rendelkezésre álló információkra tekintettel, alappal gondolhasson arra, hogy az adott konkrét esetben megvalósulhatott jogsértés.

52. A Döntőbizottság megvizsgálta a közbeszerzési eljárásban, a kezdeményező előzetes eljárásában, és a jogorvoslati eljárásban rendelkezésre álló dokumentumokat és információkat, amelyek alapján az alábbi megállapításokat tette.

53. Az ajánlatkérő a közbeszerzés előkészítése körében meghatározta a közbeszerzési eljárás becsült értékét egy az ajánlatkérőtől független, megfelelő jogosultsággal rendelkező tervező által. A tervezői költségbecslés a becsült érték összegét (nettó) az 1. rész tekintetében

21.358.029.-Ft-ban, a 2. rész tekintetében 26.236.549.-Ft-ban, a 3. rész tekintetében 9.098.335.-Ft-ban határozta meg, összesen valamennyi rész tekintetében 56.692.913.-Ft-ban határozta meg, amely alapján az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás becsült értékét is ezzel egyező összegben adta meg, valamint ilyen összegben nyújtotta be a támogatási kérelmét. A rendelkezésre álló fedezet összegét is a becsült érték összegében határozta meg.

54. A közbeszerzési eljárásban a felkért öt gazdasági szereplő közül ketten tettek ajánlatot. A nyertes ajánlattevő az 1. rész tekintetében 21.356.978.-Ft, a 2. rész tekintetében 26.236.536.-Ft, a 3. rész tekintetében 9.097.800.-Ft nettó ajánlati árat ajánlott meg, amely így az ajánlati ára nettó 56.691.314.-Ft. volt. Erre tekintettel az 1. rész tekintetében 1.051.-Ft-al tett magasabb ajánlati árat, mint a becsült érték, a 2. rész tekintetében 13 Ft.-al tett alacsonyabb ajánlati árat, mint a becsült értéke, a 3. rész tekintetében 535 Ft.-al tett alacsonyabb ajánlati árat, mint a becsült érték. Az össz ajánlati ára 1.599.-Ft-al volt alacsonyabb a becsült értéként meghatározott és fedezetként rendelkezésre álló összegnél, azaz a nyertes ajánlattevő ajánlata a becsült értékének majdnem 100%-a. A másik ajánlatot tevő gazdasági szereplő ajánlati ára majdnem 2.000.000.-Ft-al volt magasabb.

55. Az ajánlatkérő a becsült értékkel majdnem megegyező ajánlati ár kapcsán megállapításokat nem tett, bírálati során nem vizsgálta annak kérdését, hogy az egyezés miatt alkalmaznia kell-e esetlegesen a Kbt. 36. § (2) bekezdését, figyelemmel a Kbt. 2. § (1) bekezdésben foglalt alapvető elvárás védelme érdekében is. A bírálati jegyzőkönyv szerint nyertes ajánlatként az egyéb érdekelt ajánlatát javasolta elfogadni is kihirdetni.

56. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a Kbt. 36. § (2) bekezdésének alkalmazása alapvetően két esetre szorítkozik: egyrészt amikor az ajánlatkérőnek egyértelmű bizonyítéka van a versenyt megakadályozó, korlátozó vagy azt torzító, avagy az ilyen hatást kifejtő, illetve kifejtési képes ajánlattevői magatartásra, másrészt amikor ugyan ilyen konkrét bizonyítéka nincs, de alapos okkal felmerül ennek gyanúja. A törvény tehát már abban az esetben is megkívánja az illetékes hatóság megkeresését, értesítését, amikor az ajánlatkérő csak feltételezheti a versenyjogi szabályok esetleges sérelmét, még ha azt konkrétan alátámasztó bizonyítékokkal nem is rendelkezik. A törvény ugyanis nem várja el az ajánlatkérőtől a versenyjogi helyzet kivizsgálását, ellenben azt igen, hogy ennek érdekében a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervet (Gazdasági Versenyhivatal) megkeresse. Ez pedig adott esetben azt is jelentheti, hogy – bár alapos okkal volt feltételezhető az ajánlatkérő részéről a versenyjogi szabályok sérelme az adott közbeszerzési eljárásban – mégsem kerül sor végül ilyen megállapításra a versenyhatóság részéről. Mindezt azonban az ajánlatkérő nem mérlegelheti, törvényi kötelessége arra szorítkozik, hogy a versenyjogi vizsgálat lehetőségét megteremtse, azaz ne mulassza el a Kbt. 36. § (2) bekezdése szerinti megkeresést, ha annak megtétele indokolt.

57. Jelen ügyben a Döntőbizottság arra a megállapításra jutott, hogy a becsült érték összegével majdnem azonos összegű nyertes ajánlat ténye önmagában olyan körülményként lett volna értékelendő, amely felveti a versenyt megakadályozó, korlátozó vagy azt torzító magatartás lehetőségét, különös tekintettel a Kbt. 2. § (1) bekezdésében foglalt alapvető elvárás tükrében.

58. A Döntőbizottság a fentiekben túl nem tekintette a Kbt. 36. § (2) bekezdés szerinti kötelezettség teljesítése szempontjából mérvadónak azt az ajánlatkérői védekezést, hogy álláspontja szerint nem volt gyanús a nyertes ajánlattevő ajánlata és a becsült érték közötti minimális eltérés.

59. A Döntőbizottság vizsgálta azt is, hogy az ajánlatkérő által becsatolt adatok alapján az ajánlattevő tisztában lehetett-e a fedezet mértékével, tekintettel arra, hogy a támogatás összege megismerhető volt nyilvános internetes oldalakon, így abból becsült értékre is következtetni tudhatott. Az eljárás során nem keletkezett adat, amely alátámasztotta volna ezen ajánlatkérői felvetést, illetőleg relevanciával sem bír a tekintetben, hogy az ajánlat bírálatakor az ajánlatkérőnek erről nem volt és nem is lehetett konkrét tudomása. E tekintetben az ajánlatkérő olyan körülményeket vetett fel, amelyek vizsgálatára végső soron akkor kerülhetett volna sor, és pedig az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező (versenyhivatali) hatóság eljárásában, ha az ajánlatkérő eleget tesz a Kbt. 36. § (2) bekezdésének.

60. A Döntőbizottság rögzíti, hogy nem fogott helyt az ajánlatkérő azon észrevétele, hogy nem kellett alkalmaznia a Döntőbizottság által ekörben 2024-ben hozott határozatokban szereplő megállapításokat, tekintettel arra, hogy a Kbt. érintett rendelkezései a tárgyi közbeszerzési eljárás lefolytatása és a hivatkozott döntőbizottsági határozatok megszületése között nem változtak. Az ajánlatkérőnek az eljárás lefolytatása során is a jogszabályi rendelkezések megfelelő alkalmazása alapján kellett volna eljárnia.

61. A Döntőbizottság a fentiekre tekintettel a kezdeményezésben foglaltak alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 2. § (1) bekezdésére figyelemmel, megsértette a Kbt. 36. § (2) bekezdését.

62. A Döntőbizottság mindezekre figyelemmel a jogorvoslati kezdeményezés körében a Kbt. 165. § (2) bekezdés d) pontja szerint megállapította a jogsértés megtörténtét, és a Kbt. 165. § (3) bekezdése d) pontja és a (4) bekezdése alapján bírságot szabott ki.

63. A Kbt. 165. § (4) bekezdése szerint a (3) bekezdés d) pontja szerinti bírság összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének legfeljebb 10%-a.

64. A Kbt. 165. § (11) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét, így különösen

a) a jogsértés súlyát,

b) a közbeszerzés tárgyát és értékét,

c) a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását,

d) az e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítását,

e) a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot,

f) támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat

figyelembe veszi. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

65. A Döntőbizottság a bírság kiszabását indokoltnak tartotta, mivel a közbeszerzési eljárásban biztosítani kell az ajánlatok minél szélesebb körű versenyét, amely elsősorban az ajánlatkérő felelősségi köre. Ezt a kötelezettségét sértette meg az ajánlatkérő eljárásával, amely – az előírás törvényi céljára figyelemmel – súlyos jogsértésnek tekinthető. A

Döntőbizottság a bírság mértékének megállapítása során ugyanakkor figyelembe vette a közbeszerzés tárgyát és relatív alacsony értékét. A Döntőbizottság enyhítőleg figyelembe vette a jogsértés megtörténte óta eltelt hosszabb időt. Figyelembe vette a Döntőbizottság, hogy a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre – közvetlen – hatása nem volt, de azt is, hogy a jogsértés már nem reparálható. A Döntőbizottság a jogsértés kapcsán szándékosságra, valamint ismételt jogsértésre utaló körülményeket kifejezetten nem tárt fel. A közbeszerzés figyelembe vette, hogy a közbeszerzés támogatásból valósult meg, így a jogsértés megállapítása mellett más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat. A Döntőbizottság az eset összes körülményét számításba véve, a fenti szempontok kifejezett mérlegelését követően a rendelkező részben meghatározott mértékű bírságot szabta ki az ajánlatkérővel szemben.

66. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 125. § (1) bekezdése alapján rendelkezett az eljárási költségek viseléséről.

67. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdésein alapul.

68. Jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdése és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselő a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (Dáptv.) 19. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

B u d a p e s t, 2024. november 20.

*Dr. Schaller Emil sk.
közbeszerzési biztos,
az eljáró tanács elnöke*

*Gulyás Richárd sk.
közbeszerzési biztos*

*Dr. Jánosi Bálint sk.
közbeszerzési biztos*

A kiadmány hitelül:

Tóth Zoltánné
titkárságvezető

Kapják (kizárólag elektronikus úton):

1. Hivatalbóli kezdeményező képviselője
2. Ajánlatkérő képviselője
3. Nemzeti Fejlesztési Központ
4. Közbeszerzési Hatóság Titkársága